ਏਸ਼ੀਅਨ ਰੀਸਰਫੇਸਿੰਗ ਆਫ ਰੋਡ ਏਜੰਸੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਯ
ਬਨਾਮ
ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1375-1376 ਆਫ 2013)

ਮਾਰਚ 28, 2018

[ਆਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਏਲ, ਆਰ. ਐਫ. ਨਾਰੀਮਨ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988: ਸੈਕਸ਼ਨ 19(3)(ਸੀ) – ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ – 1988 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ – ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ – ਕੀ 1988 ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 397(2), ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 397(1), ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰਡ ਹੈ – ਨਾਲ ਹੀ ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(3)(ਸੀ) ਜੋ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 482, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਆਰਟਿਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਅਨੁਸਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਰਡ ਕਰੇਗਾ – ਫੈਸਲਾ: ਪੇਰ ਏ. ਕੇ. ਗੋਏਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਲਈ) ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 397 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 482, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਜਾਂ ਆਰਟਿਕਲ 227 ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਬਾਰਡ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇ – ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਟੇ ਅਨਾਵਸ਼ਯਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਫੈਸਲਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ – ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ – ਪੇਰ ਆਰ. ਐਫ. ਨਾਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਸਹਿਮਤ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ – ਸੈਕਸ਼ਨ 19(3)(ਸੀ) ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 482, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮੈਂਟੇਨੇਬਿਲਿਟੀ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਆਰਟਿਕਲ 21, 215, 226 ਅਤੇ 227 – ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 – ਐਸਐਸ.397(2), 482 – ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1947 –

ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1952 – ਵਿਰੋਧੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਨੂਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1964 – ਰੋਕ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਅਨੁਚਛੇਦ 21 – ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ – ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਰੋਕ ਦੇ ਦੇਣ ਕਾਰਨ – ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ – ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988 – ਰੋਕ। [ਪ੍ਰਤੀ ਏ.ਕੇ. ਗੋਏਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ (ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾਂ ਲਈ)]

ਰੋਕ: ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੌਰਾਨੀਆ – ਫੈਸਲਾ: ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਿਲਾਫ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਉਹ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ – ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ। [ਪ੍ਰਤੀ ਏ.ਕੇ. ਗੋਏਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ (ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾਂ ਲਈ)]

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988 : ਧਾਰਾ 19(3)(ਸੀ) ਪੜ੍ਹਨਾਮਾ ਧਾਰਾਵਾਂ 4(4) ਅਤੇ 22 ਨਾਲ –

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ – ਨਿਪਟਾਰਾ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 19(3)(ਸੀ) ਧਾਰਾਵਾਂ 4(4) ਅਤੇ 22 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾਮਾ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪ੍ਰਤੀ ਆਰ.ਐਫ. ਨਾਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਹਿਤਾ, 1973: ਧਾਰਾ 482 – ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ – ਕਿਸਮ – ਚਰਚਾ। [ਪ੍ਰਤੀ ਆਰ.ਐਫ. ਨਾਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ]

ਕਾਨੂਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ: ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ – ਫੈਸਲਾ: ਜੇ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪ੍ਰਤੀ ਆਰ.ਐਫ. ਨਾਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ]

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988: ਧਾਰਾ 19(3)(ਸੀ) – "ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ" – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਤਰਕ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ" ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ – ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਤਰੱਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਸੰਦਰਭਿਤ ਆਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ – ਫੈਸਲਾ: "ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ", ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪ੍ਰਤੀ ਆਰ.ਐਫ. ਨਾਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ]

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ

ਹੋਲਡ: ਪ੍ਰਤੀ ਏ.ਕੇ. ਗੋਇਲ, ਜੇ. (ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.)

1.1 ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 397(2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰੋਕ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਅਤੇ ਰੋਕ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 26, 27]

ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551 : [1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 749 – ਫੈਸਲਾ.

1.2 ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 22(d) ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 397(1) ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੰ. ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਅਪ੍ਰਤਿਕਸ਼ਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਲੇਖ 226 ਜੋ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਝਬੂਝ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਤਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਤ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਯਮ ਨਾਲ

ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੁਕਾਵਟ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਰੁਕਾਵਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰੁਕਾਵਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28, 29]

1.3 ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਸਾਧਾਰਣ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰੁਕਾਵਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪੇਟੈਂਟ ਅਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਅਨੁਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਇਕ ਅਨੁਭਵ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅੱਗੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰੁਕਾਵਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ,

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30-32]

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2014) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92 : [2014] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

1.4 ਜੇਕਰ ਚਾਰਜ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤੌਲਣ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਕਸਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਮੰਡੇਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇਕਰ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਟੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਸਟੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਟੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ

ਲਟਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਨਾ ਕੇਵਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਟੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦੀਵਾਨੀ ਅਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਕਾਰਵਾਈ ਠਹਿਰਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਿਹਾਇਸ਼ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਸਥਿਤੀ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੁਕੇ ਹੋਣ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਛੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੋਲਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਅ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਟੇਅ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਆਰਡਰ ਬੋਲਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੁਭਾਅ ਕਿ ਠਹਿਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਨਾਲੋਂ. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਟੇਅ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਰੁਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਂ ਜੋ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੱਕ, ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਠਹਿਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 33, 35]]

1.5 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਬਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 397 ਜਾਂ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਅਧੀਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਪਰਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਮਨੋਰਥ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਕ ਅਣਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਫੈਸਲਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕੀ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਰੋਕ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ/ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਰੋਕ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਪਸ਼ਟ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕੀ ਨਾ ਰਹੇ।

ਐਲ. ਚੰਦਰਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261; ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 569 ; [1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2012) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 688 ; [2012] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 779 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਾ. ਸੁਬ੍ਰਮਣਿਅਨ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ & ਅਨੁਸਾਰ (2014) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.

682 ; [2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 682; ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਬਨਾਮ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ (2006) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 188 ; [2006] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 550; ਧਰਮਬੀਰ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2009 ਐਸ.ਸੀ. 1032 ; [2008] 17 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 844; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਵੇਨੀ (1997) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 241 ; [1997] 115 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 11; ਨੰਦਪਾਲਸ਼ ਬੋਰੋਰਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਆਈ ਦਿੱਲੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਨੀਥਸ, ਅਸਾਮ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 398 ; [1958] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1240; ਮਹਿੰਦਰਾ ਏਸ਼ੀਅਨ ਰੀਸਰਫੇਸਿੰਗ ਆਫ ਰੋਡ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ. ਆਈ. 1051

ਬੈਗ ਬਨਾਮ ਮਹੇਂਦਰ ਨਾਥ ਘੁਘੂ AIR 1963 SC 1895 : [1963] Suppl. SCR 570; ਸਰਪੰਚ, ਲੋਨੰਦ ਗ੍ਰਾਮਪੰਚਾਇਤ ਬਨਾਮ ਰਾਮਗਿਰੀ ਗੋਸਾਂਵੀ ਅਤੇ ਅਨਜ AIR 1968 SC 222 : [1967] SCR 774; ਮਾਰੁਤੀ ਬਾਲਾ ਕੁਲਕਰਨੀ ਬਨਾਮ ਲੋਹਾਰਸ਼ ਬਾਹੂ ਮਾਹਤਰੇ ਅਤੇ ਅਨਜ (1974) 2 SCC 685 : [1975] 1 SCR 899; ਬਾਹੁਬਲੇਂਦੁ ਆਚਾਰਜ ਓਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਲਕਸਮੀਨਾਰ ਰਾਇ ਤੋਰਤੇ ਅਤੇ ਅਨਜ AIR 1975 SC 1297; ਜੋਗਰਜ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਨਜ AIR 1979 SC 381 : [1979] 2 SCR 282; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ AIR 1980 SC 892 : [1980] 3 SCR 32; ਖਜ਼ਾਲੀ ਹਵਾਏਦੀ ਬਹਿਰਾ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਟਯੂਫੇਲਹੁਸੈਨ ਸਮਸਭਾਈ ਸਰੰਗਪੁਰਵਾਲਾ AIR 1988 SC 184: [1988] 1 SCR 1057; ਐਮ.ਸੀ. ਮੇਹਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਨਾਥ ਅਤੇ ਅਨਜ AIR 2000 SC 1997; ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ AIR 2004 SC 3892; ਅਮਰਨਾਥ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1977) 4 SCC 137 : [1978] 1 SCR 222; ਮੋਹਨਲਾਲ ਮਗਨਲਾਲ ਠੱਕਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [1968] 2 SCR 685; ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਅਤੇ ਅਨਜ (2014) 9 SCC 516 : [2014] 8 SCR 836; ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਸ਼ਿਆਮ ਸ਼ੈੱਟੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਟਿਲ (2010) 8 SCC 329 : [2010] 8 SCR 836; ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ (2005] 6 SCC 641 : [2003] 1 Suppl. SCR 139; ਵਾਈ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. (1980) Supp. SCC 92 : [1980] SCR 380; ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੁਨੇਜਾ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (2017) 14 SCC 809; ਐਸ. ਕੁੱਪਸਵਾਮੀ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ [1947] 9 FCR 180; ਸਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2001) 8 SCC 607 : [2001] 3 Suppl. SCR 268; ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਵਿਜੈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ (1979) 3 SCC 118 : [1979] 1 SCR 947; ਰਮੇਲਾ ਭਾਂਜੀ ਮਿਨਾਨੀ ਬਨਾਮ ਅਸਿਟ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਅਨਜ [1967] 3 SCR 926; ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਮਿਊਨਿਸਿਪੈਲਿਟੀ ਬਨਾਮ ਅਮਲੇਂਦੁ ਦਾਸ (1984) 2 SCC 436 : [1984] 2 SCR 344; ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਚੰਦਨ ਨਗਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਬਨਾਮ ਡਨਲੋਪ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ(1985) 1 SCC 260 : [1985] 2 SCR 190; ਅਤੇ ਅਨਜ (1994) 4 SCC 779 ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐਸ. ਸੁਰਸ਼ੇਰ ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਰੀਟਰੀ ਆਫ ਪੁੰਡੂਚੇਰੀ [1992] Suppl. SCR 487; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਕੋਲਕਾਤਾ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਸਟੋਰਜ਼ ਅਤੇ ਅਨਜ (1986) 2 SCC 203 : [1986] 1 SCR 364—ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਫੈਸਲਾ: ਪਰ ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਸਹਿਮਤ):

1.1 ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਿਵਾਰਣ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ, ਛੁੱਟ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੋਕ ਤਬ ਹਟਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗਲਤੀ, ਛੁੱਟ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਧਾਰਾ 19(3) ਦੇ ਖੰਡ (ਬੀ) ਵਿੱਚ, ਖੰਡ (ਸੀ) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 7]

1.2 ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ “ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ” ਉਹ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਲਈ:

(i) ਧਾਰਾ 19(3)(ਬੀ) ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ “ਕੋਈ ਵੀ” ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ, ਛੁੱਟ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(ii) ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿਆਖਿਆ (ਅ) ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਇੱਕ “ਗਲਤੀ” ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸਮੇਤ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(iii) ਸਬ-ਖੰਡ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ “ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ” ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਬ-ਖੰਡ(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

(iv) ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ “ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ” ਸਾਰੇ ਉਹ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।

(vi) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਿਵਾਰਣ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 19(3)(ਸੀ) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4(4) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(v) ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੈ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਜੋ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਾਰਜਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ।

(vii) ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4), ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾ 19(3)(a) ਅਤੇ (b) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਬੰਧੀ ਰੁਕਾਵਟ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਤੀਜਾ ਬਣੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(viii) ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਛੁੱਟ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 397(2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 19(3)(b) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਖਾਸ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹੈ, ਭਾਵ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸਧਾਰਣ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੈਂਸਰ ਵਾਂਗ ਹੋਣਗੇ, ਕੌਮ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਪੈਰਾ [8]

ਮਚ੍ਛੁ ਲਿਮਾਏ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551 : [1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 749 – ਫੈਸਲਾ।

ਮਿਸਿਜ਼ ਐਨੇਰ ਮਾਧਿਅਮ ਮਿਸਿਜ਼ ਮੰਜੁਲਾ ਕ੍ਰਿਪੇਂਡੋਰਫ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਅਨਜ) 2017 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 787 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(13) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਵਮਾਨਨਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (ਅਨੁਚਛੇਦ 215)। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅੱਗੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਪੈਰਾ [9] [1088-F-G]

1.4 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਉੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਚਛੇਦ 215 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਨਹੀਂ, ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 19(3) ਸਿਰਫ਼ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਵਿਧੀ. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਸਬੰਧਤ, ਉਹ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ. [ਪਾਰਾ 11, 18]

ਸਤਯ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਰਾਜ (2001) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 607 : [2001] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268 – ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ 1 ਦਾ 1964 [1965] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 413; ਰੱਲੀਆ ਰਾਮਜੀ ਮਿਹਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ [1961] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 933; ਆਈ.ਸੀ. ਚੰਦਨਾ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261 : [1997] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1186; ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 569 : [1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੁਨੇਜਾ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. (2017) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 809 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵੀ. ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. (1980) ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92 : [1980] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 380; ਪੂਨਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਫਜ਼ਰੂ (2004) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 269 : [2004] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 525; ਅਮਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਰਾਜ (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 137 : [1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 222 –

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

[2006] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 450 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8

[2008] 17 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 844 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8

[1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 749 ਫੈਸਲਾ

[1997] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 511 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8

[2003] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 130 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 8

[1958] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1240 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

[1963] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 570 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

[1967] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 774 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

[1975] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 899 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1975 ਐਸ.ਸੀ. 1297 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

[1979] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 282 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

[1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 32 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

[1988] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1057 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2000 ਐਸ.ਸੀ. 1997 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2004 ਐਸ.ਸੀ. 3892 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9

[1980] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 380 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 12

[2001] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 12

(1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261 ਪਾਲਣਾ ਪੈਰਾ 14

[1979] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 947 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 14

[1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 222 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 18

[1968] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 685 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 19

(2017) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 809 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 20

[2014] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 446 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 20

[2010] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 836 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 20

[1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 ਪਾਲਣਾ ਪੈਰਾ 22

[1967] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 926 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 24

[1984] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 344 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 29

[1985] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 190 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 29 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ

[1993] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 487 ਪੈਰਾ 29 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1986] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 364 ਪੈਰਾ 29 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2014] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 32 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

[2012] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 779 ਪੈਰਾ 34 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ:

[1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 749 ਪੈਰਾ 8 ਨੂੰ ਪੁਖਤਾ ਕੀਤਾ

[1965] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 413 ਪੈਰਾ 9 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

[1967] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 3 926 ਪੈਰਾ 10 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

[2001] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 268 ਪੈਰਾ 11 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ

[1978] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 222 ਪੈਰਾ 12 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1980] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 880 ਪੈਰਾ 14 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2004] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 525 ਪੈਰਾ 14 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2017] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 809 ਪੈਰਾ 16 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1997] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1186 ਪੈਰਾ 18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

[1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 ਪੈਰਾ 18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ : ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਨੰਬਰ 1375-1376 ਦੇ 2013.

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 29.03.2011 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।ਡਬਲਿਊ.ਪੀ.(ਕ੍ਰਿ.) ਨੰ. 352/2010.

ਕ੍ਰਿ. ਏ. ਨੰ. 1383, 1377, 1394, 1384, 1393, 1386-1387, 1385, 1406, 1396, 1395, 1391, 1389, 1388, 1398, 1397, 1390, 1399, 1402, 1400, 1401, 1404, 1403 ਅਤੇ 1405 ਦੇ 2013.

ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰ. 2610, 6835, 6834, 6837, 1000-10051 ਅਤੇ 9652-9653 ਦੇ 2013.

ਕ੍ਰਿ. ਏ. ਨੰ. 388 ਅਤੇ 234 ਦੇ 2014.

ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰ. 5678, 1451, 1390, 2598, 2970, 2507, 2939, 2977, 4709, 6372, 6391 ਅਤੇ 6691-6692 ਦੇ 2014.

ਕ੍ਰਿ. ਏ. ਨੰ. 9363 ਦੇ 2017.

ਮਿਸ. ਪਿੰਕੀ ਆਨੰਦ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਮਿਸ. ਮਾਧਵੀ ਦੀਵਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡ., ਅਰੁਣਾਭ ਚੌਧਰੀ, ਅਨੁਪਮ ਲਾਲ ਦਾਸ, ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਸਰਵੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਘੇਲ, ਆਦਿਤਿਆ ਪੂਜਾਰੀ, ਰਾਘਵ ਟੰਖਾ, ਭਾਨੂ ਸੂਦ, ਮਿਸ. ਕੰਜਲੀ ਲਾਲ, ਤਤਿਨ, ਜ਼ੁਲਫ਼ਿਕਾਰ ਖਾਨ, ਅਨਮ ਨਿਸਾਰ, ਜੀਵਨ, ਅਨੁ ਚਿਤਿਯਾਲਾ, ਰਾਜਕਲਿਆਨ ਚੁਟਾਨੀ, ਬੇਸਿਲ ਸਿਘਾਰਟੀਆ, ਦਵੇ, ਮਿਸ. ਜੇਮਤੀਬੇਨ, ਏ.ਓ. ਆਦਿਤਿਆ, ਮੋਹਦ. ਫਰਹਾਨ ਖਾਨ, ਫਰਹਾਨ ਹਾਸ਼ਮੀ, ਮੋਹਦ. ਸ਼ਾਹਿਦ ਅਨਵਰ, ਅਮਰ ਦਵੇ, ਮਿਸਿਜ਼. ਨੰਦਿਨੀ ਗੋਰੇ, ਮੋਹਿਤ ਮੁਦਗਲ, ਅਕਰਸ਼ਾ ਸਹਾਇ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਜੇਤਮਲਾਨੀ, ਮਿਸਿਜ਼. ਮਾਨਿਕ ਕਰਨਜਾਵਾਲਾ (ਮਿਸ. ਕਰਨਜਾਵਾਲਾ ਲਈ), ਅਨੁਪਮ ਲਾਲ ਦਾਸ, ਅਨੁਰਿਭ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਰਾਣਾ ਪੀ. ਮਿਸ਼ਿਲ ਮਹਰੋਤਰਾ, ਧਵੰਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੋਪਾਲ ਹੰਦਾ, ਅੰਜਿਦ ਮਕਬੂਲ, ਕੁਸ਼ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਰੋਹਿਤ ਭੱਟ, ਸੋਮੈ ਕਪੂਰ, ਪ੍ਰਿਯਾਸ਼ਰੀ ਫ., ਸੁਸ਼ੀਲ ਗੁਪਤਾ, ਮਨਨ ਵਰਮਾ, ਮ੍ਰਿਦੁਲਾ ਰੇ ਭਰਦਵਾਜ, ਯੋਗਿੰਦਰ ਹੰਦੂ, ਨਿਸਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਹਰੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਹਰੀਸ਼ ਖੰਨਾ, ਅਮਿਤ ਟੀ., ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਤਿਆਗੀ, ਨਿਖਿਲ ਜੈਨ, ਆਰ. ਪੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਵਿਜੈ ਕੇ. ਜੈਨ, ਐਚ. ਐਸ. ਭੁੱਲਰ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ. ਨੀਤੀ ਰਾਮ, ਮਿਸ. ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਅਭਿਨਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਿਸ. ਸਨੇਹਾ ਬੀ., ਕਰਨਲ ਮੋਹਨ ਗੁਪਤਾ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ – ਆਈ, ਮਿਸ. ਬਿਨੂ ਤਮਤਾ, ਮਿਸ. ਕਿਰਣ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਐਸ. ਐਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰੀ, ਵੀ. ਵੀ. ਪੱਟਾਭੀ ਰਾਮ, ਮਿਸ. ਰੁਕਮਿਨੀ ਬੋਬਡੇ, ਹੇਮੰਤ ਸਿੰਘ, ਐਸ. ਤਮੁਰਤ, ਕੇ. ਲੁਖਮੀ ਮਾਰੋਇਆ, ਪੀ. ਵਿਨੈ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ. ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮੇਹਤਾ, ਵੀ. ਐਨ. ਰਾਘੁਪਤੀ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ. ਐਮ. ਮਹਾਜਨ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੇਂਥਿਲ ਜਗਦੀਸ਼ਨ, ਮਿਸ. ਰੰਸਲੀ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਅਰੁਣਾਭ ਚੌਧਰੀ, ਅਨੁਪਮ ਲਾਲ ਦਾਸ, ਸਿਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਐਡ. ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਆਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਏਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1375-1376 ਦੇ 2013

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 9 ਸਤੰਬਰ, 2013 ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ:

"ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ.

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਤਭੇਦ ਹਨ। ਮਿਸਟਰ ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ, ਜੋ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ)ਨੰਬਰ 6470 ਦੇ 2012 ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ "ਪਰ ਇਨਕਰੀਅਮ" ਹਨ, ਅਤੇ ਮੋਹਨਲਾਲ ਮਗਨਲਾਲ ਠੱਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ [(1968) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 685] ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੇਸ਼ੋ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੇ ਸਮੱਖ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖਣ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਰੁਕੀ ਰਹੇਗੀ।"

2. ਚੂੰਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਉਚਿਤ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

3. ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਪਹਿਲਾਂ।ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਮਿਤੀ 7ਵੀਂ ਮਾਰਚ, 2001 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ: ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ./ਐਸ.ਯੂ.ਆਈ./VIII/ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਾਖਾ ਅਧੀਨ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 120ਬੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 467, 468, 471 ਅਤੇ 477ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ 13(1)(ਡੀ) ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੈਂਸ਼ਨ ਆਫ ਕਰਪਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1988 (ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ "ਘਣੇ ਕਾਰਪੇਟਿੰਗ ਕਾਰਜ" ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਿਟੂਮਨ ਦੇ ਨਕਲੀ ਇਨਵਾਇਸਿਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਐਮ.ਸੀ.ਡੀ. ਨੂੰ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਸੀ.ਡੀ. ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬਿਨਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਸੀ.ਡੀ. ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ।

4. ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਸੀ.ਡੀ. ਦੇ ਕੁਝ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। 1ਲੀ ਫਰਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰਜਾਂ ਦੇ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 321 ਦੀ 2007 ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ)ਨੰਬਰ 352 ਦੀ 2010 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ:

"ਕੀ ਕਰਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਹੋਣ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਆਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਝੂਠ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ?

6. ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਇਕਲੌਤੇ ਬੈਂਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਧਰਮਬੀਰ ਖੱਟਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਅਤੇ ਆਰ.ਸੀ. ਸਹਾਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਹਨ, ਇੱਕ ਜਸਟਿਸ ਜੈਨ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਸੀ. ਸਹਾਰਵਾਲ ਦੇ (ਉੱਪਰ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਸਟਿਸ ਮੁਰਲੀਧਰ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮਵੀਰ ਖੱਟਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।"

7. ਧਰਮਬੀਰ ਖੱਟਰ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ :

"32. ਇਸ ਚਰਚਾ ਦੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(1)(c) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ..." ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਤੇ ਆਦੇਸ਼

ਜਾਂ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਵੀ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਅਤੇ ਸਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(1)(c) PCA ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜ ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

33. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ...."

8. ਆਰ.ਸੀ. ਸਹਾਰਵਾਲ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਚਾਰ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਧਰਮਾਲ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ., ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵੇਨੀ* ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਨਯਜੋਤ ਸੰਧੂ**।

9. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ :

"37. ਨਾਇਜੋਟ ਸੰਧੂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ, ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਵਿੱਚ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਵਿੱਚ 'ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਪਰ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮੰਡੇਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3)(c)।"

"29. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਕਿ ਚਾਰਜ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਸੰਭਵਤਃ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਸਟੈਚਯੂਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸੱਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਗਿੰਦਰ ਨਾਥ ਬੋਰਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਐੱਸ ਹਿਲਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਜ਼, ਅਸਾਮ, ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 398; ਨਿਬਾਰਨ ਚੰਦਰ ਬਾਗ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਨਾਥ ਘੁੱਗੂ, ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1895; ਸਰਪੰਚ, ਲੋਨੰਦ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਬਨਾਮ ਰਾਮਗਿਰੀ ਗੋਸਾਵੀ ਅਤੇ ਐੱਨ.ਆਰ. ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 222; ਮਾਰੂਤੀ ਬਾਲਾ ਰਾਉਤ ਬਨਾਮ ਦਸ਼ਰਥ ਬਾਬੂ ਵਥਾਰੇ ਅਤੇ Ors., (1974) 2 SCC 615; ਬਾਭੂਤਮਲ ਰਾਏਚੰਦ ਓਸਵਾਲ ਵਿ. ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਆਰ. ਟਾਰਟੇ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1975 ਐਸ.ਸੀ. 1297; ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਵੀ. ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਨਆਰ., ਏਆਈਆਰ 1979 ਐਸਸੀ 381; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 892; ਖਲੀਲ ਅਹਿਮਦ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ v. ਤੁਫੇਲਹੁਸੈਨ ਸਮਸਭਾਈ ਸਾਰੰਗਪੁਰਵਾਲਾ, ਏਆਈਆਰ 1988 ਐਸਸੀ 184; ਐਮ.ਸੀ. ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਲਨਾਥ ਅਤੇ

ਓ.ਆਰ.ਐਸ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2000 ਐਸ.ਸੀ. 1997 ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਏਆਈਆਰ 2004 ਐਸਸੀ 3892, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"25. ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਣੀ ਪਛਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ 20 ਸਾਲ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਚਾਰਜ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਉੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਚਾਰਜ ਉੱਤੇ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਰੁਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਾਰਜ ਦੇ ਫ੍ਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਫ੍ਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰ.ਸੰ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਰਾਇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਲਡ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਚਾਰਜ ਉੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਧਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਹੁਣ ਲੇਖ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਛੁਪੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦ

26. ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸੀਬੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬੋਲਣ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਵਿਡੀਓ. ਹਰ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦਾ ਚਾਰਜ ਕੇਸ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 40 ਤੋਂ 50 ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਕਰੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਪੂਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਚਾਰਜ ਕਰੋ। ਮੁੱਦੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵਿਪਰੀਤਤਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਘੱਟ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ. ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਪਰੀਤਤਾ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤੀ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਗਾੜ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗੜਿਆ. ਇਸ ਲਈ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਚਾਰਜ 'ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

10. ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ 8 ਨੂੰ reframed ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ:

"(a) ਕੀ 1988 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਆਰਡਰ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਰੋਕ?

(b) ਕੀ 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕੇਗੀ?

(c) ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?"

11. ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"(a) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ:

(b) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।

(c) ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

(d) ਜੇਕਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ 'ਚ 1988 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3)(c) 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

(e) ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਵੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ [(1979) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 118], ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1980 ਐਸ.ਸੀ. 892], ਖਾਲਿਦ ਅਹਮਦ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1988 ਐਸ.ਸੀ. 184], ਕਮਲ ਨਾਥ ਅਤੇ ਓਰਸ. [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2000 ਐਸ.ਸੀ. 1997 ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2004 ਐਸ.ਸੀ. 3892] ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(f) ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ "ਅਪੀਲ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਬਾਦਾ" ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪਰਖਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ, ਸਾਵਧਾਨੀ, ਸਰਤਾਜ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

12. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 401 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 397(2) ਏ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1979 ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਸ. ਕੁਪ੍ਪੁਸਵਾਮੀ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਸਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ।

13. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਚੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 397 ਜਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰੋਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸਰਾਸਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਹੀ ਅਧੀਨਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਸ਼ੁਰੂ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਅਧੀਨਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਗਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ (ਉਪਰੋਕਤ) ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਬਣਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ," ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੇਗੀ ਜੋ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀਆ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉੱਚੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਜੇ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਥਗਿਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

16. ਸੀਬੀਆਈ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।

17. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਵਾਲ ਜੋ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚਾਰਜਿਸ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਚਾਰਜਿਸ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

18. ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਨੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 397 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਆਂਤਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਹੈ। ਆਂਤਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਘੱਟ ਵਾਰ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕ੍਷ੇਤਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਲੇਬਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਮਰਨਾਥ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਵੀ ਵਿਚਲਿਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦ੍ਧ□ਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ:

"6. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਪੈਂਦਾ ਬਿੰਦੂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਉੱਤਵਾਲੀਆ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ) ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰਣ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਮਰ ਨਾਥ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਮੋਡੁਲੇਟਿਡ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ..."

xxx xxx xxx xxx

10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰ ਨਾਥ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਕਸਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬੁੱਧ ਨੇ ਉਪ- ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 397 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (2)। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜੱਜ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼ਕਤੀ ਰਹੀ ਹੈ 1898 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕੋਡ। ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ 397 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਵੀ, "ਸੀਮਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ", ਪਰ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਬਾਰ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅੰਦਰਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਾਲਾ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੈ ਬਾਹਰ? ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪੱਟੀ 397 ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ, ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਰ ਫਿਰ, ਜੇ ਹੁਕਮ ਹਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉੱਚ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕੋਰਟ 1898 ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈਕੋਰਟ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਇਸਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ. ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ impugned ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬਿਲਕੁਲ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 397(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇਗੀ, a ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਲਓ ਜਿੱਥੇ ਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ Autrefois ਬਰੀ. ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ. ਕੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅੰਤ ਤੱਕ ਤੰਗ ਕਰਨਾ? ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਲੇਬਲ ਹੈ ਅਭੇਤਿਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਕੇਸ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ 1973 ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੀ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx

13. ..... ਪਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜੋ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਇੰਟਰਲੋਕਟਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਵਾਰੰਟਿਡ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਇਜ਼। ਜੇ

ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਲਗਭਗ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 397(1) ਦੁਆਰਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ, ਕੇਵਲ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਹੀ ਸੁਧਾਰਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਧਾਰਣ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 29 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1898 ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਕਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2018] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਅਦਾਲਤ? ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਧਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਹੋਣਗੇ।

...ਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਪੁਸਵਾਮੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਗਏ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ — ਸਾਫ਼ ਜਾਂ ਸਧਾਰਨ। ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਂਝ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 397 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੀ ਗਈ ਰੁਕਾਵਟ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ....

19. ਮੋਹਨਲਾਲ ਮਗਨਲਾਲ ਠੱਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਲਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਰਿਮ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"15. .....ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਨਾ 688 ਤੇ ਗਿਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਰੀਖਿਆ ਹੈ "ਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?" ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਲਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਕੁੱਪੁਸਵਾਮੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਪੰਨਾ 688 ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੌਥੀ ਪਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਅੰਤਰ ਪੰਨਾ 693 ਤੇ ਸ਼ੇਲਤ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਸੇਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ:

'ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਮੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੋਂਦਾਲਾਲ ਮੋਤੀਲਾਲ ਪਟਨੀ(1966) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 198 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1966 ਐਸ.ਸੀ. 1445 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਤਿਮਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ।"

20. ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਜਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੇ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਆਰੋਪ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਰੋਧੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਉਸ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਸ. ਕੁੱਪੁਸਵਾਮੀ ਰਾਓ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਮੋਹਨਲਾਲ ਮਗਨਲਾਲ ਠੱਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕੇ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ

ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ

ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਵੀ ਪੱਕ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਹਰ ਇੱਕ ਹੱਟ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਸ਼ਿਆਮ ਸ਼ੈੱਟੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਂਦਰ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਟਿਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੀ:

"37... ਇਹ ਆਰਕਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਨਿਆਇਕ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਦਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।"

21. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਥਾਂ।

38. ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕੋਡ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 397(2) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਧਿਅਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਰਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਥਾਂ। ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਤੇ 227 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਕੇਵਲ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕਾ ਕੋਡ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਲੇਖ 226 ਅਤੇ 227 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਰਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਮਾਮੂਲੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ।

22. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ1$_{SUPERSCRIPT}$ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"40. ...ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਧੀਨ ਲੇਖ 226 ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰਥ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਬਦੁਲ ਹਮੀਦ ਹਾਜੀ ਮੁਹੰਮਦ [(1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 664] ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨੋਰਥ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਿਫਾਇਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਵਿਰਲੇ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਤਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ। ਕੀਹ ਉਹ ਵਿਰਲੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਖਤ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

23. ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 19(3)(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੁਕਾਵਟ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ:

"64. ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3) ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ: (ਅ) ਧਾਰਾ (ਅ) ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। (ii) ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਛੱਡ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗੀ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗਲਤੀ, ਛੱਡ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਪਾਇਆ ਹੈ—ਤਦ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। (iii) ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਮਨਾਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਤੋਂ ਬਾਹਰ)। ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ" 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ, ਛੱਡ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

65. ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੀ ਇੱਕਜੁੱਟ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਛੱਡ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗਲਤੀ, ਛੱਡ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਪਾਈ ਹੈ। ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਸਰਤ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਵਾਧੂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

24. ਅਸੀਂ ਰਤੀਲਾਲ ਭਾਂਜੀ ਮਿਥਾਨੀ ਬਨਾਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਸ, ਬੰਬੇ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਬਾਰੇ:

"ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲੇ ਗਏ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਂਤਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ "ਕਾਨੂੰਨ" ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਂਤਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 372 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਸੀ।"

25. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਬਣਾਵਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

26. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 397(2) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇਸ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 397(2) ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਪਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਟੇ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

27. ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੇ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੀ

ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

28. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੁਨੇਜਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 397(1) ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਨੂੰ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(d) ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਲੇਖ 226 ਜੋ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਰਲੇ ਅਤੇ ਅਤਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

29. ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ 'ਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਯਮ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ ਮਾਮਲਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਟੇ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੇ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਟੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਟੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

30. ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਸਾਧਾਰਣ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਟੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

31. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪੇਟੈਂਟ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤਜਰਬਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

32. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਆਇਕ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ [2018] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਗਾਊ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਟੇ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਅਕਸਰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ:

100. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 227, 228, 239, 240, 241,

242 ਅਤੇ 245 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ ਕੇਸ ਦਾ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ:

[ਸਿਰਲੇਖ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ(1977) 2 ਐਸਸੀਸੀ 699/ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਬੈਂਕ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ(1996) 4 ਐਸਸੀਸੀ 504/ ਰਾਜ ਐਡਵੋਕੇਟ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐਸ.ਢਿੱਲੋਂ(1989) ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਸਟ੍ਰੀਟ ਰਾਇਕਾਰ ਵਿਸ਼ਾਦੀ ਪਰਿਸਦ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਚੰਦਰ ਸਕਸੇਨਾ (1996) 11 ਐਸਸੀਸੀ 359] ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨਲਾਲ ਸੋਨੀ

101. ਦਿਲਾਵਰ ਬਾਲੂ ਕੁਰਾਨੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(2002) 2 ਐਸਸੀਸੀ [135] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 227 ਅਤੇ 228 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਾਰਜਾਂ ਦੇ ਫ੍ਰੇਮਿੰਗ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਜਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ; ਅਦਾਲਤ ਚਾਰਜ ਫ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅਸਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਪੱਖ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਜਨ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

102. ਸੁਰੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [(2001) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 703] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਬਨਾਮ ਜਿਤੇਂਦਰ ਭੀਮਰਾਜ ਬਿਜਾ [(1990) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 76] ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸ਼ਰਨ ਮਹਾਰਾਜ [(1997) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 393] ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਂਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ: (ਸੁਰੇਸ਼ ਮਾਮਲਾ, ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 707, ਪੈਰਾ 9)

"9... ਧਾਰਾਵਾਂ 227 ਅਤੇ 228 ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੂਲਿਆਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਉਭਰਦੇ ਹੋਏ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਮੁੱਖ ਮੂਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਾਮਾਨ ਅਕਲ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਧਾਰ ਹੈ*** ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਕਿ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਲੈਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ***"

(ਪ੍ਰਿਯਾ ਸ਼ਰਨ ਮਾਮਲਾ, ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 397, ਪੈਰਾ 8)*

(ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

103. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ [(1997) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 39] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 42, ਪੈਰਾ 4)

"4... ਜੇਕਰ ਸਬੂਤ ਜੋ ਅਭਿਯੋਜਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ..." ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਪਰਯਾਪਤ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਫਿਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪਰਯਾਪਤ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

33. ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਚਾਰਜ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਤੌਲਣਾ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਖਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਸਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵਿਘਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਣ ਲਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਉਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਲੱਭੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਦੇ ਮੰਡੇਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਸਟੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਟੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਸਟੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨਾਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

34. ਇਮਤਿਆਜ਼ ਅਹਮਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

"(ਅ) ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬੀਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਹ 92% ਤੱਕ ਹਨ।NONE

(ਬ) ਲਗਭਗ 21% ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।NONE

(ਸੀ) ਸਟੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 26-7-2010 ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਮਲਾ ਔਸਤ ਲਟਕਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਭਗ 7.4 ਸਾਲ ਹੈ।NONE

(ਡੀ) ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਪੜਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 32% ਮਾਮਲੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਪੜਾਅ 'ਹਾਜ਼ਰੀ' ਅਤੇ 'ਸੰਮਨ' ਪਾਏ ਗਏ, ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ 19% ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ 'ਹਾਜ਼ਰੀ' ਅਤੇ 'ਸੰਮਨ' ਨੂੰ ਬਦਲਣਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਿਲ ਕੇ ਸਟੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਗੇ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਦ□ਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ:

"55. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਟਰਾਇਲ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਟਰਾਇਲ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਬਢਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ:

(i) ਅਜਿਹੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ii) ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(iii) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

56. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 227 ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਾਂਗ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪਲੇਨਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀਅਟ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਤਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ ਅਣਛੁੱਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

35. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕੀ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਸਿਰਫ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਰੋਕ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦੀਵਾਨੀ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੁਕੀ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ, ਰੋਕ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਾਰੀਖ ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਕ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਿਲਾਫ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਧਾਈ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਕਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਰੋਕ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੋਕ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਕ ਤਾਰੀਖ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਣ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕ ਦੇ ਵਧਾਈ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

36. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਬਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ 397 ਜਾਂ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227

ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਮਨੋਰਥ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਮਾਮਲਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਕ ਬੇਹੱਦ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਫੈਸਲਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰੋਕ ਦੀ ਅਵਧੀ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਈ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਜਾਂ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ, ਜਿੱਥੇ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ ਓਪਰੇਟਿੰਗ, ਸਟੇਅ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹੀ ਕੋਰਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲੀ/ਸੋਧ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ ਸੂਚਨਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਟੇਅ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਆਰਡਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

37. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੇਜਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਰੀਖਿਆ ਪੜਾਵ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਨਾ ਰਹਿਣ।

38. ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਅਨੁਕੂਲ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਪਹਿਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਤੋਰਾਤ ਭਾਗ-ਸੁਣਵਾਈ ਅਧੀਨ, ਬੁੱਧਵਾਰ, 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਸਾਰੀਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।

ਨੋਟ: ਉਦ੍ਧਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈਲਾਈਟਿੰਗ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਹੈ

ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ (ਸਹਿਮਤ)

1. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ ਜੋ, ਜੇਕਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਨਾ ਰੋਕੀ ਜਾਵੇ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1947 ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1952 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਐਂਟੀ-ਕਰਪਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1964 ਦੁਆਰਾ, ਸੰਥਾਨਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। 1947 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪਰਯਾਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸਿੱਟਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਇਸਨੂੰ "ਅਧਿਨਿਯਮ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ)। ਅਧਿਨਿਯਮ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਖੁਲਾਸਾਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

1. ਬਿੱਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਰੋਧੀ-ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

2. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1947, ਨੂੰ 1964 ਵਿੱਚ ਸੰਥਾਨਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 9 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਲਾ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1944, ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਿੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

3. ਬਿੱਲ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, "ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 161 ਤੋਂ 165-ਏ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਾਤ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲਈ ਸੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਸਟੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

4. ਚੂੰਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 161 ਤੋਂ 165-ਏ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਚਾਉ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਵੇ।

5. ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨੋਟਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਬਿੱਲ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

2. ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) "ਲੋਕ ਸੇਵਕ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਮਧਿਆਸਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਕਾਲ ਜਾਂ ਯੋਗ ਲੋਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ - (ਧਾਰਾ 2(ਸੀ)(ਅੱਠ) ਵੇਖੋ)। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਫਤਰ ਧਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕ□ਸ਼ੀ, ਉਦਯੋਗ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ - (ਧਾਰਾ 2(ਸੀ)(ਨੌਂ) ਵੇਖੋ)। ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੋਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਵਿਗਿਆਨਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਾਂਸਕ□ਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਧਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (ਧਾਰਾ 2(ਸੀ)(ਬਾਰਾਂ) ਵੇਖੋ)। ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦੋ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾਤਮਕ ਹਨ - ਜਿਥੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ । ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ 2 ਇੱਕ ਵਾਸਤਵਿਕ, ਬਜਾਏ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ "ਸਥਿਤੀ" ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਾਮੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ।

3. ਧਾਰਾ 4(4) ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"4. ਖਾਸ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕੇਸ।—

(1) xxx xxx xxx

(4) ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਜੱਜ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ।"

ਧਾਰਾ 22 ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਖਾਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"22. ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।—

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ 1973 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, —

(i) ਧਾਰਾ 243 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ, "ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਦ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ," ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ "ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਦ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਜਿਨ 'ਤੇ ਉਹ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ" ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(ਬੀ) ਧਾਰਾ 309 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ, ਤੀਜੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾਮਤ:—

“ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 397 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਜਾਂ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।”;

(ਸੀ) ਧਾਰਾ 317 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤਃ—

“\(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ।”;

(ਡੀ) ਧਾਰਾ 397 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ, ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤਃ—

“ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਮੰਗਵਾਏਗੀ—

(ਅ) ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਗਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਜਾਂ

(ਬ) ਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ, ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 27 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

“27. ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ।—

ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਸੰਹਿਤਾ, 1973, ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਸ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 12 ਮਾਮਲੇ ਸੁਣਦੀ ਹੈ।”

4. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਹੱਡੀ ਅਸਲ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3)(ਸੀ), ਅਤੇ ਕੀ ਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ 19(3)(ਸੀ) ਭਾਰਤ ਦੇ. ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"19. ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(1) ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 7, 10, 11, 13 ਅਤੇ 15 ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ, ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, [ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕਪਾਲ ਅਤੇ ਲੋਕਾਯੁਕਤ ਐਕਟ, 2013 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ] -

(a) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਚੋ ਸਰਕਾਰ;

(ਬੀ) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ;

(c) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਓ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ 9 ਅਥਾਰਟੀ, ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਹੋਣਾ ਸੀ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 -

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਖੋਜ, ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਪੀਲ, ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ, ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਕੇ;

(ਬੀ) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰੁੱਟੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਈ ਹੈ;

(ਸੀ) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਟ੍ਰਾਇਲ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਛੱਡ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਐਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਵਿਆਖਿਆ। — ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, — (ਅ) ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਮਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;

(ਬੀ) ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੰਮਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

5. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ "ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉਭਰਦੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂ" ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ:

"(ਅ) ਕੀ 1988 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗੇਗੀ?

(ਬੀ) ਕੀ 1988 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਸੋਧ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਸੇਕਸ਼ਨ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੋਕੇਗੀ?

(ਸੀ) ਕੀ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 227 ਅਧੀਨ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?"

"ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ" ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ 33 ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"33. ਸਾਡੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

(ਅ) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988 ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ।

(ਬੀ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(3)(ਸੀ) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਬਣਾਉਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਸੀ) ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਬਣਾਉਣਯੋਗ ਹੈ।

(ਡੀ) ਭਾਵੇਂ ਜੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, 1988 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3)(ਸੀ) 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

(ਈ) ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਿਆ ਰਾਮ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰੋਕਤ), ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

(ਉੱਪਰੋਕਤ), ਖਲੀਲ ਅਹਮਦ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ (ਉੱਪਰੋਕਤ), ਕਮਲ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਐਫ) ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 227 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ "ਭੇਸ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕੋਟ" ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪਰਖਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ, ਸਾਵਧਾਨੀ, ਸੂਝਬੂਝ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤੋਂ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਦੇ ਤਰਕ ਭਰਾ ਗੋਏਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ, ਛੱਡਛਾੜ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੰਟਰਡਿਕਟ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗਲਤੀ, ਛੱਡਛਾੜ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਨੇ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵਿਚ ਨਤੀਜਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ 19(3), ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ" ਸਮੀਕਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਧਾਰਾਂ ਲਈ ਹੀ ਸੰਦਰਭਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ. ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਆਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਇਹ ਆਧਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

8. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਪੁਰਦਗੀ:

(i) ਸੈਕਸ਼ਨ 19(3)(b) ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ। ਇਹ "ਕੋਈ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਗਲਤੀ, ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(ii) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (a), ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ "ਗਲਤੀ" ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

(iii) ਸ਼ਬਦ "ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ" ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ(c) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(iv) ਸਮੀਕਰਨ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ", ਇਸ ਲਈ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੇ ਆਧਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(v) ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੈ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਜੋ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੰਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਸ਼ਾ, ਪਰ ਉਸ ਵਸਤੂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸੰਸਦ. (ਡਾ. ਮੰਜੁਲਾ ਰਾਹੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਈਰਾ ਦੇਖੋ Krippendorf ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੀ NCT ਸਰਕਾਰ) ਅਤੇ

Anr., ਪੈਰਾ 134-140 'ਤੇ 2017 SCC ਔਨਲਾਈਨ SC 787)।

(vi) ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, (1977) 4 558 'ਤੇ SCC 551, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਵਾਰ-ਵਾਰ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਦ ਰਿਵਰ ਵੇਅਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਵਿਲੀਅਮ ਐਡਮਸਨ (1876-77) 2 ਏ.ਸੀ. 743ਅਤੇ ਆਰ.ਐਮ.ਡੀ. ਚਮਾਰਬਾਗਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਏਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸ.ਸੀ. 628, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਅਸਲ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਵੇ।" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 19(3)(ਸੀ) ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(4) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸਟੇ ਆਰਡਰਾਂ ਦੀ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ।' ਸੀ

vii (ਸੱਤਵੀਂ) ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਸਮੇਤ, ਕੇਵਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਰਕ ਇਸ ਸਧਾਰਣ ਕਾਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੇਵਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(3)(ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਡੀ

(viii) ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ, ਛੱਡਛਾੜ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਫਿਰ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 397(2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੋਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 19(3)(b) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਖਾਸ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਹਰ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਕਿ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸਧਾਰਣ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੈਂਸਰ ਵਾਂਗ ਹੋਣਗੇ, ਕੌਮ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਖਾਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

9. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਵਮਾਨਨਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 215)। ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅੱਗੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਇਨ ਰੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੈਫਰੈਂਸ 1 ਆਫ 1964, (1965) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 413 ਤੇ 439, ਗਜੇਂਦਰਗਡਕਰ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੀਮਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। "ਪ੍ਰਾਈਮਾ ਫੇਸੀ", ਹਾਲਸਬਰੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਿਮਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਖਾਸ ਮਾਮਲਾ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੂਝ ਵਿੱਚ ਹੈ" [ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਵੋਲ. 9, ਪੰਨਾ. 349]।

10. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਤੀਲਾਲ ਭਾਨਜੀ ਮਿਥਾਨੀ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਕਸਟਮਜ਼, 1967 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. (3) 926 ਤੇ 930-931, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇ। ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"ਲੇਖ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਲੇਖ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਹੋਵੇਗੀ" ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸਮੇਤ ਇਸਦੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਣਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਆਰਟ. 21 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ "ਕਾਨੂੰਨ" ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ. ਕੇ. ਗੋਪਾਲਨ ਦੇ ਕੇਸ (1950 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 88) ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ। ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲੀ ਗਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਟ. 21 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ "ਕਾਨੂੰਨ" ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 372 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਰਹੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਟ. 21 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

11. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਰਟੀਕਲ 215 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 19(3) ਵਿੱਚ ਨਾਨ-ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੌਜ਼ ਸਿਰਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ, (2001) 8 ਐਸ.ਸ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਵਿਗ਼ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਢਾਲਿਆ" ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲਾਂ ਦੇ ਸਟੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 482, ਭਾਵੇਂ ਢਾਲੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਮੁੜ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਉਪਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੇਸ ਮਨਸੂਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਮੱਧੂ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 500 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 397(2) ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ, ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 397(1) ਧਾਰਾ 397(2) ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਮਨਾਹੀ ਕਾਰਨ

ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਅਮਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ, (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 137, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ 2-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 397(2) ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਬਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। 3-ਜੱਜ ਨੇ ਅਮਰ ਨਾਥ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:

“7 ਇੱਥੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁਆਇੰਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ, ਫਿਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"10. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰ ਨਾਥ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 397 ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ) ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1898 ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 397 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, "ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ", ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਪਾਬੰਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਖੁਸ਼ੀਜਨਕ ਹੱਲ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 397 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਕੇਵਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ, ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ। ਪਰ ਜੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਾਸਰ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ 1898 ਦੇ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਖਲ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 397(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਘੱਟ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਈ ਲਓ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਫਿਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਸਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ autrefois ਬਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ. ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੈ ਆਦੇਸ਼, ਕੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅੰਤ ਤੱਕ? ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੱਟੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰੇ। ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਲੇਬਲ ਪਾਰਟੀ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ। ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਸ

ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ 1973 ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੀ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੰਨੇ 555-556 ਤੇ)

13. ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਸਰਾਸਰ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 392(2) ਦੀ ਬਾਧਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇ, ਪਰ ਇੱਕ "ਮਧਿਅਮ" ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰਾਸਰ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਇੱਕ ਪਰੀਖਿਆ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਉੱਤੇ ਜੋ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਗੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਜਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਪਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਇਹ ਧਾਰਾ 397(2) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

14. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. (1980) ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92 ਤੇ 128-129 ਵਿੱਚ ਇੱਕ 4-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਐਕਟ, 1979 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ, ਯੋਜਨਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ "ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, "ਮਧਿਅਮ" ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਚਾਰਜ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਖਿਲਾਫ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਰਾਸਰ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ:

"ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(1) ਦੇ ਸੱਚੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ 'ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼' ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਫਰੇਮਿੰਗ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਕੁਪੁਸਵਾਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਟੈਸਟ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 'ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼' ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 397(2) ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਅਮਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 397(2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਨ ਓਬਸਟੈਂਟੇ ਕਲੋਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਪੂਨਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਫਜ਼ਰੂ, (2004) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 269 ਵਿੱਚ 276-279, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੀ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13 ਵੇਖੋ)।

15. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ (ਉੱਪਰ) ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੀ.ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਧੂ ਲਿਮਾਏ (ਉੱਪਰ) ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਅਗਲਾ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ।

16. ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੁਨੇਜਾ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., (2017) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 809, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬਲਾਕ ਆਵੰਟਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ 25ਵੀਂ ਅਗਸਤ, 2014 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ:

"10. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇ ਜਾਂ ਜਾਂਚ/ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕਈ ਅਧਾਰਾਂ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਧਾਰਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (vii) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਜੋ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"(i) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਜਾਂ ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰੋ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰੋ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;

"(ii) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਸੰਰਚਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ;

"(vii) ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(3)(c) ਅਧੀਨ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਮਰ ਨਾਥ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(7) ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ, ਇੰਟਰਾਲੀਆ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"(d) ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ;"

ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਅਤੇ ਮੱਧਵਰਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 25, 29, 30 ਅਤੇ 32 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"25. ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰੋ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 397(2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ: ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ:

"(1) ਜੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ;

(2) ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਾਰ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ;

(3) ਇਹ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 397 ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਧਾਰਾ 482 ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ

ਕਰੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

xxx xxx xxx

29. ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰ ਨਾਥ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਜੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 397(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਕਾਰਨ ਸੁਧਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

30. ਫਿਰ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦਾ ਕੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਹੈ? ਇਸ ਨੂੰ ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ [ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, (1977) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551 : 1978 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 10] ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 397(2) ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪਾਠ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ: ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤਾਪੂਰਣ ਰਸਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੀ.ਪੀ. 555-56, ਪੈਰਾ 10)

"10. ... ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤਾਪੂਰਣ ਰਸਤਾ ਕੀ ਹੈ?

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੱਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 397 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਨਾਹੀ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ, ਉੱਪਰ ਆਏ ਹੋਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ 1898 ਦੇ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਖਲ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 397(2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਘੱਟ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

xxx xxx xxx

32. ਸਤਿਆ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਦੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਅਧੀਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨੋਰੰਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਜਲਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਰੋਕਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੋਕ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਦੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 38 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ:

“38. ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 397(2) ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਧਿਅਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਥਾਂ। ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਕੇਵਲ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿ.ਪ੍ਰੋ.ਸੀ. ਇਸਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਮਾਮੂਲੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ।"

17. ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 25, 29 ਅਤੇ 32 ਉੱਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਵਜੂਦ, ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 38 ਵਿੱਚ ਲੱਭਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ (ਉੱਤੇ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਗ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਮਿਲ ਸਕੇ ਜੋ ਇਸੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 30 ਵਿੱਚ ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ (ਉੱਤੇ) ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 10 ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਮਧੁ ਲਿਮਾਏ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਅਮਰ ਨਾਥ (ਉੱਤੇ) ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਚੇਤਾਵਨੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 397(2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਅਧਾਰਭੂਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 38 ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਨੁਪਾਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 482 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

18. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਸੰਰਚਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261 ਤੇ 301 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਫਿਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1994) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 569 ਤੇ 714, ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਐਂਟੀ 1987 ਅਧੀਨ, ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕੰਨੀ, ਉਹ ਵੀ ਕੇਵਲ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਵਿਰਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਕਿਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਉੱਤੇ) ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸੁਨੇਜਾ (ਉੱਤੇ) ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 40 ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 33 (ਕ), (ਖ) ਅਤੇ (ਘ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

19. ਮੈਂ ਗੋਏਲ, ਜੇ. ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate